

คำถาม-คำตอบ

การบันทึกบัญชีรายการขายฝากทอง

ตามที่ปัจจุบันธุรกิจร้านขายทองต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล และจัดทำบัญชีและงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง โดยกรมสรรพากรได้มีการเผยแพร่คู่มือภาษีอากรสำหรับกิจการร้านทอง เมื่อเดือนพฤษภาคม 2559 และปรับปรุงเมื่อเดือนมกราคม 2560 ซึ่งในคู่มือดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ร้านทองสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องครบถ้วนในทางภาษีอากร ทั้งนี้ ฝ่ายมาตรฐานการบัญชีได้รับคำถามจากสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับธุรกรรมขายฝากทองสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะว่าการบันทึกบัญชีต้องรับรู้รายได้และซื้อทองตามรูปแบบของกฎหมาย หรือควรจะพิจารณาในส่วนของเนื้อหาสำคัญว่ารูปแบบ

ฝ่ายมาตรฐานการบัญชี จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นเพื่อชี้แจงเรื่องการบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมขายฝากทองนั้นสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ ดังนี้

คำถาม

กิจการร้านทอง มีธุรกรรมขายฝากทอง โดยร้านทองสามารถยึดทองที่ลูกค้านำมาวางขายฝากได้ โดยไม่ต้องฟ้องร้องบังคับคดี

T=0 >> ลูกค้านำทองมาฝากไว้ที่ร้านทอง ทองค่าน้ำหนัก 1 บาทได้รับเงินไปจำนวน 20,000 บาท โดยลูกค้าตกลงจะไถ่ถอนภายใน 1 เดือน กำหนดค่าตอบแทนระหว่างกันทั้งสิ้นในอัตรา 3% ต่อเดือน

T=1 >> ลูกค้านำเงินต้นจำนวนเงิน 20,000 บาท มาไถ่ถอนทองดังกล่าว โดยชำระค่าตอบแทนจากการขายฝากทั้งสิ้นจำนวนเงิน 450 บาท

โดยปกติในการปฏิบัติสำหรับการไถ่ถอนทองจะสามารถทำได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดระหว่างลูกค้าและร้านทอง หากพ้นระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ทองคำที่ขายฝากดังกล่าวจะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของร้านทองทันที แต่ในระหว่างที่ยังไม่พ้นระยะเวลาที่กำหนด ร้านทองจะเก็บทองดังกล่าวไว้ โดยทองที่ไถ่ถอนคืนนั้นต้องเป็นทองชิ้นเดิมที่ลูกค้าได้นำมาวางขายฝากแก่ร้านทองเท่านั้น ร้านทองไม่สามารถสลับเอาทองรูปพรรณหรือทองแท่งอื่นที่มีน้ำหนักเท่ากันมาคืนแก่ลูกค้าได้

ประเด็นคำถาม สำหรับธุรกรรมขายฝากทอง สำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ: (NPAEs) ในการบันทึกบัญชีต้องรับรู้รายได้ และถือเป็นการซื้อทองตามรูปแบบของกฎหมาย หรือควรพิจารณาในส่วนของเนื้อหาสำคัญว่ารูปแบบ?

คำตอบ

แนวทางการพิจารณา แม้ว่าในทางประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กำหนดไว้ว่า

มาตรา ๔๙๑ อันว่าขายฝากนั้น คือ สัญญาซื้อขายซึ่งกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินตกไปยังผู้ซื้อ โดยมีข้อตกลงกันว่าผู้ขายอาจไถ่ทรัพย์สินนั้นคืนได้

มาตรา ๔๙๒ ในกรณีที่มีการไถ่ทรัพย์สินซึ่งขายฝากภายในเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือผู้ไถ่ได้วางทรัพย์สินอันเป็นสินไถ่ต่อสำนักงานวางทรัพย์สินภายในกำหนดเวลาโดยสละสิทธิ์ถอนทรัพย์สินที่ได้วางไว้ ให้ทรัพย์สินซึ่งขายฝากตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ไถ่ตั้งแต่วันที่ผู้ไถ่ได้ชำระสินไถ่หรือวางทรัพย์สินอันเป็นสินไถ่ แล้วแต่กรณี

อย่างไรก็ตาม กิจการต้องพิจารณาถึงเนื้อหาของรายการมากกว่ารูปแบบทางกฎหมาย โดยกิจการต้องพิจารณาว่าเนื้อหาของรายการนั้นมีลักษณะของรายการอย่างไร ควรถือเป็นการซื้อขายทองหรือเป็นการกู้ยืมเงินแบบมีหลักประกัน หากธุรกรรมดังกล่าวไม่เข้าเงื่อนไขของการรับโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนในสินทรัพย์นั้น กิจการจะไม่ถือว่าเป็นการซื้อขายฝาก

ทั้งนี้ตามย่อหน้า 19 ของมาตรฐานการรายงานทางการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียสาธารณะ (TFRS for NPAs) ได้กำหนดไว้ว่า

วัตถุประสงค์หลักของการรายงานทางการเงิน คือ การให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน ข้อมูลดังกล่าวต้องมีลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานดังต่อไปนี้

19.1 เชื่อถือได้ ข้อมูลที่เชื่อถือได้ต้องนำเสนอเหตุการณ์เชิงเศรษฐกิจโดยครบถ้วน เป็นกลาง และปราศจากข้อผิดพลาดที่มีสาระสำคัญ

19.2 เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจต้องสามารถสร้างความแตกต่างในการตัดสินใจได้อย่างมีสาระสำคัญโดยช่วยผู้ใช้งบการเงินยืนยันผลของเหตุการณ์หรือรายการค้าที่คาดการณ์ไว้ในอดีต และคาดคะเนผลของเหตุการณ์หรือรายการค้าในปัจจุบันที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

นอกจากนี้ เมื่อกิจการพิจารณาแล้วว่าธุรกรรมดังกล่าวมีเนื้อหาเป็นการกู้ยืมเงินแบบมีหลักประกัน กิจการต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์การรับรู้รายการและการวัดมูลค่าว่าเนื้อหาของธุรกรรมขายฝากทองนั้น เข้าเงื่อนไขในเรื่องของการวัดมูลค่าภายหลังสำหรับเงินให้กู้ยืม การรับรู้รายการและวัดมูลค่าสินค้าน่าเชื่อถือ ลูกหนี้ และรายได้สำหรับดอกเบี้ยของมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้

โดย.. ฝ่ายวิชาการ : มาตรฐานการบัญชี
วันที่เผยแพร่ 30 พฤษภาคม 2561

